

Vuoden 2020 talousarvion ja 2020-2022 taloussuunnitelman laadintaohje

Kittilän kunnan hallintosäännön 64 §:n mukaan kunnanhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnittelukaudeksi. Suunnitelmakausi kattaa vuodet 2020-2022.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on kuntastrategian toteuttamisen ja seurannan keskeinen väline.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kittilän kunnalle on kertynyt taseeseen ylijäämää edellisiltä vuosilta vuoden 2018 loppuun mennessä noin 14,5 miljoonaa euroa, joten kuntalaissa mainittua alijäämän kattamisvelvollisuutta ei kunnalla tällä hetkellä ole.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja –suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kittilän kunnan talousarvion laadinnan lähtökohtana ovat kuntastrategia, vuoden 2018 tilinpäätös, vuoden 2019 ennuste sekä taloussuunnitelma vuodelle 2020, jota on muokattu päivitettyjen ennusteiden pohjalta.

Kittilän kuntastrategia

Kittilän kuntastrategian mukaan kunnan arvot ovat luonto, inhimillisyys, vieraanvaraisuus ja edelläkävijyys (LIVE). Strategian kuutena painopisteenä ovat yhteisöllinen ja osallistava Kittilä, positiivinen viestintä ja imago, huomio hyvinvointiin, viihtyisä ympäristö ja hyvät liikenneyhteydet, yritysmyönteisyys ja elinvoimatyö sekä digitaalisuuden kehittäminen.

Kunnan visiona on Kittilä – puhdasta kultaa. Taustalla on ajatus, että Kittilä on puhdasta kultaa monella eri tasolla. Visio perustuu kunnan tehtävään, joka on vaalia kuntalaisten hyvinvointia sekä kunnan elinvoimaa.

Kuntastrategia ja kunnan visio tulee sisällyttää vuoden 2020 talousarvion ja 2020-2022 taloussuunnitelman valmisteluun huomioimalla ne muun muassa talousarvion ja toimielimien, kuten lautakuntien, kunnanhallituksen ja valtuuston tavoitteissa, henkilöstön kehityskeskusteluissa ja osastopalavereissa ja koko kuntakonsernissa sekä kunnan tilaisuuksissa ja viestinnässä.

Toimielinten ja kunnan toimialojen tulee hyväksyä kuntastrategian jalkauttamiseksi ja päätöksenteon järkevöittämiseksi vuosikellot helmikuun 2020 loppuun mennessä.

Talousarvion valmisteluaikataulu

Määräaika	Toimielin	Tehtävä
13.8.2019	Kunnanhallitus	Talousarvion laadintaohje ja talouskehys
2.9.2019	Kunnanvaltuusto	Talousarvioseminaari
29.10.2019	Kunnanhallitus	Kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit
31.10.2019	Lautakunnat, Kideven johtokunta	Talousarvioesitys
11.11.2019	Kunnanvaltuusto	Veroprosenteista päättäminen
26.11.2019	Kunnanhallitus	Vt. kunnanjohtajan talousarvioesityksen esittely
3.12.2019	Kunnanhallitus	Vt. kunnanjohtajan talousarvioesitys, päivitetty versio
16.12.2019	Kunnanvaltuusto	Talousarvion käsittely ja hyväksyminen

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen ennustamisessa käytetään apuna Kuntaliiton veroennustekehikkoa, josta viimeisin päivitys on toukokuulta. On huomioitava, että ennusteet voivat vielä muuttua selvästikin. Lähtökohtana talousarvion laadintaohjeistukselle on veroprosenttien pysyminen ennallaan.

1000 euroa	TOT 2018	TA 2019	ENNUSTE 2019	ENNUSTE 2020
Kunnallisvero	19 614	19 500	20 000	20 300
Yhteisövero	1 927	2 300	2 400	2 400
Kiinteistövero	7 040	6 850	7 100	7 100
Verotulot yhteensä	28 580	28 650	29 500	29 800

Ennusteen mukaan kunnan verotulot kasvaisivat kuluvana vuonna noin 0,9 miljoonaa euroa vuoteen 2018 verrattuna. Verotuloja kasvattaa mm. työllisyyden parantuminen ja työehtosopimusten tuomat korotukset palkkoihin. Toki on muistettava, että verotuloja on vaikea ennustaa tarkasti. Kunnan tuloveroprosentin tarkentaminen 0,25 prosenttiyksiköllä vaikuttaa kunnan tuloveroihin noin 300 000 euroa.

Valtionosuuksissa ennustetaan olevan kasvua noin 1,1 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen verrattuna Kuntaliiton toukokuussa julkaisemien ennakkollisten lukujen perusteella. Valtionosuusennusteet ensi vuodelle päivittyvät syksyn aikana ja päivitettyt luvut huomioidaan talousarvion laadinnan edetessä.

Käyttötalousosa

Käyttötalouden kuluissa täytyy kaikissa mahdollisissa asioissa pyrkiä taloudellisuuteen, säästämöhdollisuuksien löytämiseen ja siihen, etteivät kulut kasva esimerkiksi toimintoja uudelleen organisoimalla. Kuitenkin tiedostetaan se, että kulujen kasvuun on painetta eikä kulujen kasvua voida aina välttää.

Lautakunnat tarkastavat maksut ja taksat. Pyritään lisäämään toimintatuottoja siltä osin kuin se on mahdollista.

Tavoitteena on, että toimialojen nettokulut (=toimintakate) kasvavat enintään 2,5 prosenttia kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Käyttötalousosan sitovuus valtuustoon on toimialojen lautakuntataso nettona (Toimintatuotot-toimintakulut =Toimintakate) Teknisen lautakunnan toimialueella kuitenkin toteutuvaa toimintakatetta vertailtaessa talousarvioon ja arvioitaessa tarvetta määrärahamuutoksille maankäyttömaksujen tuloutukset taseesta ja tonttien myynnit huomioidaan talousarviossa esitettyjen lukujen mukaisina.

Tuloslaskelmaosa

Raamin oletus on 2,5 %:n heikennys toimintakatteessa. Veroprosenttien pysyessä ennallaan ja huomioiden verotuloennusteet sekä ennakkolaskelmat valtionosuuksista päädyttäisiin 2,8 miljoonan euron vuosikatteeseen, joka on vuoden 2018 toteutumaa huonompi mutta kuluvan vuoden talousarviota suurempi ja kattaa oletettavasti vuotuisten poistojen määrän.

1000 euroa	TP 2018	TA 2019	TS 2020	RAAMI 2020
Toimintakate	-46 698	-50 274	-49 743	-51 541
Verotulot	28 580	28 650	28 850	29 800
Valtionosuudet	21 114	22 510	22 512	23 538
Rahoitustuotot ja – kulut	1 173	1 044	1 044	1 044
Vuosikate	4 169	1 931	2 663	2 840
Poistot	-2 644	-2 455	-2 452	-2 702
Tilikauden tulos	1 525	-524	212	139
Tilinpäätössiirrot	169	165	165	165
Tilikauden ylijäämä	1 694	-359	376	303

Investointiosa

Vuoden 2020 taloussuunnitelman mukaisten investointimenojen yhteismäärä on 6,8 miljoonaa euroa.

Talousarvion investointiesitysten tulee olla hyvin perusteltuja. Toimialajohtajat toimittavat investointitarpeet vt. kunnanjohtajalle, tekniselle johtajalle ja controllerille perjantaihin 9.8.2019 mennessä. Tekninen johtaja koostaa yhteenvedon esityksistä 19.8. johtoryhmään ja niitä käsitellään 2.9. valtuuston talousarvioseminaarissa.

Rahoitusosa

Kunnalla on kuluva vuoden lopussa lainaa noin 22,2 miljoonaa euroa eli noin 3.400 euroa per asukas, jos vuodelle 2019 budjetoidut investoinnit toteutuvat suunnitellusti.

1000 euroa	TP 2018	TA 2019	TS 2020	RAAMI 2020
Toiminnan rahavirta	2 567	1 381	2 113	2 290
Investointien rahavirta	-108	-6 054	-5 928	-5 928
Toiminta ja investoinnit netto	2 459	-4 673	-3 814	-3 638
Antolainauksen muutokset	87	-130	0	-100
Lainakannan muutokset	-4 019	4 797	3 792	3 738
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 600	0	0	
Rahoituksen rahavirta netto	-2 332	4 667	3 792	3 638
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	127	-6	-22	0
Lainakanta	17 380	23 400	27 192	25 915
Lainakanta euroa/asukas	2 700	3 644	4 235	4 027
Asukasluku 31.12.2018	6436			

Henkilöstösuunnittelu

Palkkahallinnosta toimitetaan 26.8.2019 mennessä esimiehille henkilöluettelot. Niiden oikeellisuus tulee tarkastaa ja ilmoittaa mahdolliset talousarviovuodelle tulevat muutokset palkkahallintoon. Talousarvion palkkasummat ja niiden sosiaaliturvakustannukset ajetaan talousarvioon keskitetysti kirjanpidon toimesta. Palkkasummissa huomioidaan arvioitu korotus 3,7 % (Perustuu Kuntaliiton arvioon).

Eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset KuEL-maksut vahvistetaan vasta syys-lokakuun vaihteessa, jonka jälkeen niiden osalta voidaan päivittää lopulliset talousarvioluvut.

Sisäiset erät

Sisäiset vuokrat budjetoidaan keskitetysti.

Sisäisten erien kirjauksiin on tulossa muutoksia ja ne informoidaan 31.8.2019 mennessä.

Konserniyhteisöjen tavoitteet

Kunnan konsernijohto, tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ja hallituksen puheenjohtajat pitävät syyskuun loppuun mennessä yhden suunnittelu- ja neuvottelutilaisuuden kunnan ja yhteisöjen strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamiseksi.

Kittilän kunnan konsernijohtoon muodostavat kunnanhallitus, vt. kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen määräämät viranhaltijat.